

= REVISTA =

= LITERARA si STIINTIFICA =

VLASTARUL

REVISTA LICEULUI „SPIRU HARET“

APARE ODATĂ PE LUNĂ

COMITETUL DE ELEVI:

HĂRDĂU VIRGIL
JUVARA I.
MIHĂLCESCU ȘTEFAN

POPP DINU
TEODORESCU VIRGIL
Clasa VII-a

Sub conducerea d-ilor profesori: director D. FOCȘA și GEORGE MARINESCU.
Redacția și Administrația: Liceul „Spiru Haret“ Str. Italiană, 31—București

ABONAMENTE: PE UN AN 120 LEI
ACEST NUMĂR 10 LEI 20

ANUL VI, No. 5

1930

SUMARUL:

1. Cum am început să-mi iubesc patria
Popescu C. Traian, cl. IV B	6. Sfârșitul lui Adinel
Boisnard Jean, cl. IV A
2. Mare albastră (versuri)
Al. Rottman, cl. III B	7. In cimitirul vechi (versuri)
G. Bădulescu, cl. VII
3. O vizită la cimitirul Bellu
Alexandru Bădila cl. VII-a
Sem. Nifon	8. Cuvântare
Teodoru Mircea, cl. I B
4. Analiza literară a baladelor „Frații Jderi“
Fuhn I., cl. IV A	9. Civilizația și războiul
G. B. Fuerea, cl. VII-a
5. Din carnetul unui ofițer	10. Răspuns
Leibovici Zigu
	11. Critica literară
Dinu Roco

Cronică științifică; Cronică Muzicală;
Educația fizică; Jocuri.

Tipografia LUPA, din str. Vasile Lascăr, 24 (aproape de statuia C. A. Rosetti)
lucrează tot felul de imprimare cu prețuri absolut eftine.

Cum am început să-mi

iubesc Patria

AMINTIRI DIN COPILĂRIE

Aveam aproape șase ani...
Era poate pentru prima dată când îmi dam seama de sosirea Primăverii, cu toate frumusețile ei nesămuite...

Și era într-adevăr o Primăvară, cum rar se mai văd acum, cu soare mult, cu un cer albastru și limpede, cu ciripiri voloase de păsări, cu pomi învesmântați în alb ca pentru o tainică și fericită nuntă...

Bunicul coborise în grădină. Iubea natura și-i plăcea nu numai să vorbească de ea, predând Botanica depe catedră — căci era profesor, — dar găsea o mare multumire să se aște mereu în mijlocul ei, să o ajute, dacă așa putea zice așa, să-i desfășoare în voce frumusețea ei.

Cum se încălzea puțin, Primăvara, el neteza cărările cu lopata, aranja straturile împrejmuiindu-le cu fel de fel de flori, garoafe mai ales, căci pentru ele avea o deosebită predilecție. Mama mea, căreia bunicul îi insulase aceeași dragoste pentru natură, îmi dete în ziua aceea mie un strat de care trebuia să am întotdeauna grijă.

A fost o bucurie grozavă pe mine. Pentru prima dată simțeam fiorul de a fi stăpân și eu pe ceva. Nu-i vorbă, aveam încă jucăriile, pe cari mi le adusese Moș Crăciun, dar cari erau schiopi, soldații invalizi, iar lăna albă a oișelor, o sburatăia pisoi în cele patru vânturi. Și apoi de multe ori nu aveam voie să mă joc cu ele, ca pe-deapsă pentru micile mele greșeli.

Dar stratul era acum al meu și nimeni nu mi-l putea ascunde.

Am rugat-o să răsădească pe el numai panselle căci, îmi spunea mama, ele înfloresc întâi. Era draguț stratul meu când înfloriră florile și-mi era acum și mai drag.

Dimineața alergam așa nembrăcat încă, la stratul meu și cu ochii plini de somn, mă uitam la panselle, care mă păstrau încă boabele limpezii de rouă ce le înviorase peste noapte. Toate își înălțau îndrăznește capetele, cătând lacome spre soarele dătător de viață. Stăteam așa ceasuri întregi acolo lângă strat privind-le fermecat...

Îmi părea că fiecare floare îmi spune ceva, iar eu le răspundeam mângându-le ca pe niște ființe mai mici, cu fel de fel de vorbe dulci. În inchipuirea mea, mă socoteam un rege, stratul-țara mea, iar florile-supușii mei. Câte odată, călare pe un băț, cu sabie de tînchea la șold, cu coif de hârtie în cap, mă întorceam victorios din războiul cu răutăcioasele urzici din fundul grădinii, cu care purtam un crâncen războiu, mai ales când prin ele se rătăcea vre-o minge sau vre-un cerc.

În marșul meu triumfal mă oream pe la stratul meu și le spuneam, florilor victoriile mele, ca să se bucure și ele și să simtă și mai mult ce vrednic ocrotitor au în mine.

A trecut așa cât-va timp până când, încetul cu încetul, să încep a înțelege că, dacă stratul e numai „al meu“ apoi grădina toată e „a noastră“ adică a fraților, a părinților mei și am prins atunci s'o iubesc cu aceeași ardoare, întreagă.

Mai târziu am priceput că și orașul mare, e tot al „nostru“ adică și al vecinilor noștri, al prietenilor și al cunoștințelor noastre.

Am început atunci să-l iubesc și pe el și așa fi vrut ca brazda de garoafe să se întindă de jur împrejurul orașului în care mă născusem.

Peste câțiva ani, când școlară cu mâna șovăindă am făcut pe hârtie harta județului, apoi în altă clasă, harta țării, îmi răsară întotdeauna înaintea micul meu strat, care, în închipuirea mea, se întinse mereu, mereu, peste sate, peste orașe, peste munți și peste ape, înconjurând ca un brâu mândra noastră țară, pe care a-și fi vrut să apară din toate încreștile mele puteri, știind că apărând-o pe ea, îmi apăram orașul, grădina, stratul meu drag, din anii prunciei mele... Așa am început eu să-mi dau seama, de ce înseamnă „țara mea”, și așa am început eu să o iubesc.

Micul meu strat de pansele! Când amintirile mă poartă spre trecut, pentru tine, mi se umezesc ochii și pe tine te răcoare roșu curată a înduioșării mele!...

Popescu C. Traian
Cl. IV B.

Mare albastră

Când privesc dela fereastră
Prin' al bezei voal de seară,
Văd cum curge-o mare albastră
Ca un cer senin de vară.

Și prin voalul des al serii
Zăresc unda cristalină
Și în liniștea tăcerii
Ascult marea cum suspină.

Al. Rottman
cl. III B.

O vizită la

Cimitirul Bellu

Cu mintea îndreptată spre veacurile trecute, în care poezia și-a ajuns apogeul ei de dezvoltare, întâlnesc în calea una din figurile mărețe ale neamului nostru românesc.

Această figură mărețată nu este alta decât a poetului Mihail Eminescu. El este unul din poezii cărui literatura română îi datorește înflorirea sa. Prin el și prin alți bărbați însemnați ca: Gr. Alexandrescu, V. Alexandri, Odobescu, Carageale, Coșbuc, etc., neamul nostru, s'a ridicat pe același plan cu celelalte popoare culte. Acum ei nu mai sunt; căci moartea i-a răpit din mijlocul nostru. Totuși ei încă trăiesc și vor trăi mereu prin scrierile lor. Mormintele lor vor fi veșnică aducere aminte despre cei ce-au pus umărul la ridicarea neamului românesc.

Condus de dorința de a vedea locurile unde se odihnesc acești poeți, plecai spre cimitirul Bellu, cel mai vechi cimitir din București și în care se află mormintele celor mai mulți poeți. Primul pe care-l întâlnii, fu al poetului M. Eminescu. El se află pe alea No. 9 bis, imediat în partea dreaptă. E înconjurat cu un gard de fier, așezat pe o platformă de ciment.

Pe mormânt se află câteva pegoșni. Pe piatra dela cap se află sculptată figura lui cu fruntea lată. Privind această figură de pe piatra dela cap, vezi cât de bine l-a caracterizat I. L. Carageale, pe Eminescu. Iată cum ni-l înfățișează Carageale: „Era o frumusețe. O figură clasică încadrată de niște plete mari negre; o frunte înaltă și senină; niște ochi mari, la aceste ferestre ale sufletului se vedea că cineva este înăuntru; un zămbet blând și adânc melancolic. Avea aerul unui sfânt tânăr coborînd dintr-o veche icoană, un copil predestinat durerii, pe chipul cărui se vedea scrisul unor chinuri viitoare. Sub această figură a lui se află cuvintele următoare: „Mihail Eminescu născut la 15 Ianuarie 1850, mort la 15 Iunie 1889”. Deci în floarea vârstei, Tot pe mormânt sunt săpate în piatră următoarele versuri:

„Reverse dulci scânteii,
A tot știut-barea,
De-asupra-mi crengi de tei
Să-și scuture floarea.
Ne mai fiind pribeag
De-atunci înainte,
Aduceri aminte
M'or troenii cu drag.”

La cap are un tei ale cărui frunze cad îngălbenite toamna, peste mormântul lui. De piatra de la cap stă atârnat un tricolor pe care scrie: „Poetului, pioasă închinare”. Ateneul popular Tătărași-lăși și două coroane atârinate în părți.

În general mormântul este într-o stare bună.

Mormântul familiei Văcărescu.

Plecând dela mormântul lui Mihail Eminescu, spre a putea găsi pe ale altor poeți, dădui peste locul de veci al familiei Văcărescu. Mormântul se află pe alea a doua de la intrare, în partea dreaptă. Pe crucea dela cap sunt săpate în marmură cuvintele următoare: „Ienăchiță Văcărescu născut la 1740—mort la 1800. Un om în veci memorabil. Gloria nobililor țării sale românești. Onoarea familiei sale și lala patriei (Fotino) și strănepotul său Ienăchiță Văcărescu. Născut la București 1839 — mort la Paris 1 Iulie 1914”. Mormântul e în întregime făcut din marmură. Se află într-o stare bună. Pe piatra de deasupra mormântului, sunt scrise cuvintele: „Ion Alexandru Văcărescu. Părintele poeziei române. Născut la 1792, încetat din viață la 1863 Martie 3”. Și mai jos: „Ecaterina Văcărescu, născută Cantacuzino Pașcan, încetată din viață la 26 Decembrie 1891”.

Familia Văcăresților și în special Iancu Văcărescu a însemnat o culme în poezia noastră primitivă.

Ei au înțeles frumusețea poeziei lirice poporane, culegând din gura autorilor numeroase poezii, pe care apoi le-a modelat putând să dea astfel un început poeziei culte.

Mormântul lui George și Alex. Coșbuc.

Mormântul lui George Coșbuc se află situat pe alea No. 84. El este înconjurat cu stâlpișori de ciment, prin care trece un

drug de fier. Pe mormânt, de jur împrejur, este plantat bux. La cap are o placă de marmură pe care este sculptată o cruce și numele. În același mormânt se află și Alex. Coșbuc fiul său.

Mormântul lui Ion Luca Carageale.

Mormântul lui Ion Luca Carageale se află pe aceeași alea cu mormântul lui George și Alex. Coșbuc. El e înconjurat cu un grilaj de fier. În fiecare colț al mormântului este plantat câte un bux. Pe mormânt se află jehderă. La cap se află o stâncă în care e prinsă o placă de marmură pe care stă scris: „Ion Luca Carageale. Născut la 1852 Ian. 29, mort la 10 Iunie 1912”. Carageale a murit subit în noaptea de 10 spre 11 Iunie 1912 la Berlin, unde se refugiase amărît, ignoranța oficialității care a știut întotdeauna să ajute și să cultive medicritatea. Vestea morții a fost o consternare pentru marele public care îl iubia cu adevărat. Prietenii maestrului, Vlăhuța și Delavrancea, au plecat imediat la Berlin spre a a-l aduce corpul. Neputând însă să-l aducă a rămas în cimitirul din Berlin până în toamnă. În ziua de 24 Noembrie 1912 corpul lui a fost adus în biserica Sf. Gheorghe din București, când s'a făcut și înmormântarea în cimitirul Bellu.

Mormântul lui Gh. Asachi. Mormântul lui Gh. Asachi se află pe alea 53. El are un cavou frumos lucrat. Pe piatra dinăuntru mormântului scrie: „Silence! Il Dort”.

Noaptea începuse să-și aștearnă mantia sa neagră peste pământ, când pașii spre ultimul mormânt. Acesta fu mormântul lui Panait Cerna. El se află pe alea 84 în partea stângă dela intrare. Pe crucea dela cap se află sculptată figura lui. El s'a născut la 1881 în comuna Cerna județul Tulcea și a murit la 1913 de pneumonie, la Lipsca.

Este unul din poezii însemnați. Poezia lirică a lui este cea mai însemnată producție dela Eminescu încoace. Pe cruce sunt săpate versurile următoare:

„O soră a durerii, plâpândă fericire”,
În sfârșit noaptea și-a lăsat mantia sa
peste pământ. Intunericul predomină. Totul

este învelit în mister. Numai luminile candlelor se mai văd din distanță în distanță căutând să înlăture întunericul. Trebuind să mă mulțumesc numai cu atâtea comori descoperite, mă grăbesc de-a eși din întunecoasele cărări ale cimitirului, lăsând morții să-și doarmă somnul în pace. Mulți din ei au fost destul de sbuciumați în viață, acum însă pot să se odihnească, nemai fiind turburați decât de pași trecătorilor. Ajuns în fața cimitirului îmi strâng comorile descoperite, scrise pe hârtiute, le vâr în buzunar și pornesc cu pas grăbit spre internat.

Alexandru Bădă
Clasa VII-a
Seminarul „Nifon Mitropolitul”

Analiza literară a baladei

„Frații Jderi”

de V. Alexandri

Această poezie face parte din volumul „Ostași noștri”, pe care V. Alexandri l-a închinat eroilor români, morți în timpul războiului de neamănare (1877-1878).

Acțiunea se petrece împrejurul Plevnei. Timpul e urât, plouă, fulgeră, tună, e frig, e noapte. Români stau de vorbă în șanțurile din fața redutei, uzi de ploaie, flămânzi, lipsiți de foc, dar cum zice poetul: „Voinici ei sunt la luptă, voinici și la răbdare”. Ostașii vorbesc între ei, iar Jder Neagu își manifestă intenția de a se răzbuna pe Turci la atacul viitor. Dar n'apuca să sfârșească vorba și o bombă îl ucise. Moartea lui produse multă tristețe printre camarazi, cari decisera să nu-l înștiințeze pe Jder mezinul de moartea fratelui său ca „să nu-l ucidă dorul”.

În timpul acesta, Jder Nistor, mezinul, era de sentinela; timpul urât și presimțiri rele îl măhneau.

Pe lângă aceasta, gerul îl molășe, în zadar luptă cu somnul, căci este învins. Are un vis, care-l deșteaptă, anume: mama lui se apropia de el, zicându-i că vin dușmanii.

Se deșteaptă și visul se adevărește. Vede doi dușmani; ucide pe unul, iar pe celălalt îl rănește grav, dar Turcul, înainte de

de a se prăbuși, îl rănește la braț. Jder mâniat, vrea să-l ucidă, dar glasul conștiinței îl grăbește: n'ai dreptul să ucizi un dușman fără apărare. Jder își învinge mânia ieagă rana Turcului și-l duce la ambulanță.

Sentimentul predominant este acel de umanitate: sentimentul de iubire de frate. Față de grabnica împlinire a visului ne înfricoșează, destinul nepătruns încă de mintea umană.

Eroii sunt frații Jder. Primul, Jder Neagu, ne apare ca un viteaz, dar nu ne putem convinge de vitejia lui, căci este ucis înainte de vreme. Celalalt, Jder Nistor, a cărui vitejie ni s'arată în lupta cu cei doi Turci este un erou mărinimos.

În fața dușmanului doborât, care îi face o rană dureroasă, prima lui mișcare este de a-l ucide. Dar glasul conștiinței îl oprește la timp.

Comite astfel un act de cavalerism. Acest erou este adânc pătruns de datorita sentimentelor, căci vedem cum se luptă din toate puterile spre a învinge somnul. Îl vedem foarte măhnit că s'a despărțit de fratele său, deasemeni amintirea mamei și miresei lui îl deșteptară chinuri sulețeste.

Alte personaje sunt cei doi Turci și camarazii lui Jder Neagu. Versurile au 14 silabe, despărțite în două hemistihuri. Accentul cade pe silabele cu soț, deci ritmul este iambic.

Această poezie ne impresionează mult, totuși are un cusur: lipsa de unitate. Observăm că e compusă din două părți distincte, anume: partea I-a, în care se vorbeste despre Jder Neagu și partea II-a unde apare Jder Nistor. Aceste părți n'au nici o legătură între ele. După moartea lui Jder Neagu, ne întrebăm: „Oare Jder mezinul va răzbuna moartea fratelui său?” dar răspunsul e negativ: camarazii lui Jder Neagu se decide să nu spună nimic mezinului. Această lipsă de unitate strică frumusețea poeziei, dar ea impresionează prin frumoasele sentimente ce cuprinde în ea.

Această poezie mai pune în contact cruzimea fără scrupule a Turcului și cavalerismul caracteristic Românilui, care față de un vrăjmaș în pericol, uită toate relele ce acesta i le pricinuisă și-i dă ajutor.

Fohn I. cl. IV-a A.

Din carnetul unui ofițer

De acolo de unde ești iubitul meu camarad, iară-mă că dau în vileag gândurile tale așternute pe hârtie cu slovă mărunță și turbure. Ți am găsit carnetul în buzunarul tunicii, pe când tu muriai departe de postul de comandă în vuetul focului năpraznic al dușmanului.

Sunt 13 ani de atunci; multe s'au schimbat în lume și cei ce vor citi durerile tale probabil că nu le vor mai înțelege... sunt așa de departați și naivi cei ce muriau pe creștele munților cu ochii spre Ardeal!

17 August 1916. — Sosim noaptea la 2 într un întuneric adânc. Negăsind gazda sunt nevoiți să dorm într'un spital unde n'a curs încă sânge. Doi cercetași se arată foarte ospitalieri.

Dimineața orașul e liniștit. Până la cazarmă e drum lung. Aci totul era în frigurile mobilizării. O parte din baterii erau pe front; divizionul nostru n'avea nici tunuri. Rechizițiile de care și căruțe și sosirea rezerviștilor: îți făceau impresia războiului. Al noștrii erau departe peste munți. Noaptea am avut insomnie în camera de hotel neprietenoasă și murdară. M'au chinat bătăliile ceasornicului de la Primărie.

Amintirile îmi picură în suflet... retrăiesc îndurerat clipa plecării, în mijlocul mulțimii. Eram muș! când a pornit trenul, ți-am văzut două lacrimi mari alunecând pe obraz. Mi-au ars sufletul! Îți mulțumesc că mi-ai lăsat impresia neștersă în suflet de a te fi ridicat peste marginea puterilor omenești... speranța învingea durerea! Mama fusese mai slabă, plângea dureros după perdeaua din dimineața frumoasă de August.

La gara Titu un preot cu crucea în mână ne urează izbândă. Era ca un sfânt și crucea hipnotiza toții ochii.

29 August. — A sosit și maiorul. E un nevropat. Cu interiorii își face o plăcere diabolică să-i terorizeze. Simt o nevoie ciudată să mă chinuesc prin oboseală, să nu mai am vreme de cugetat. Cu echiparea soldaților, grija cailor, acte, procese ver-

bale îmi absorb toată ziua. Seara cad rupt de oboseală, dar somnul nu se prinde de ochi. Prietenia și vociunea camaradului M îmi susține puțin moralul. Intrarea noastră în războiu e o literă moartă pentru mine. La restaurantul din centru se adună și statul major al Diviziei cu generalul P. Sunt foarte liniștiți și cu speranțe mari, dar trupele sunt departe peste munți. Credeam că războiul se ducă mai de aproape și mai atent. Totuși în atmosferă e ceva greoi, care nu te lasă să respiri ca în apropierea furtunii.

25 August. — Am primit tunurile și totul e gata.

Zilnic se perindează trupe noi prin oraș. Dorul de tine, și de căsuța noastră liniștită, imposibilitatea de a primi scrisorile mă îndurează mult. Turfucăia a căzut. Vestea a pătruns ca plumbul. Trupele din Transilvania au început să se retragă căci au sosit trupe germane.

Bateria 8-a pleacă pe front. Discursul ocazional al maiorului a fost însoțit de palme și injurături așa că impresia era oribilă. Așa și a desvăluit bine sufletul omului mic. Ploua tare și căpitanul C. era fericit că pleacă, avea dreptate.

5 Septembrie. — Până azi am rămas pe loc. Ni s'a mai îndulcit trailul cu câteva zile de mâncare bună și confort.

La 4 plecăm pe front. Însăși mobilizarea divizionului s'a făcut, cu toată ironia locotenentului S. revoltatului!

Maiorul m'a luat adjutant și pornesc alături de el în fruntea divizionului. Lumea ne petrece cu flori și lacrimi. Ce fericit aș fi să-ți văd ochii! Cât amar mi-ar ridica de pe suflet. Dar ești departe amenințată de barbarele atacuri ale aeroplanelor germane! Plec trist.

Bivoacăm lângă satul V. Petrec noaptea sub cerul liber, într'o căruță cu fân. N'am dormit de loc căci mi-a fost frig continuu și nu știam cum să mă mai așez.

Pe la 11 noaptea un sgomot infernal de

căruțe ce se rostogoleau dinspre munte în strigăte de: „Vin, Nemții!”
Alerg la primărie și întreb la telefon ce este. O veste falsă a produs o panică mare în căruțele aprovizionării unui regiment de infanterie. Mă întorc în bivouac... de sigur lucrurile merg prost.

6 Septembrie. — După un marș de 6 ore ajungem în pădurea B. Găsim pe colonel și bateria 8, care trebuise să se retragă de pe poziție căci trupele toate reveneau spre frontieră.

7 Septembrie. — Așteptăm ordine în bivouac la adăpostul pădurii. A sosit și tatăl căpitanului C. care a venit să-l vadă. E așa de fericit bietul bătrân, dar maiorul nu pierde ocazia să-l jonească. Incepem să ne simțim înai în larg, știind pe colonel aproape și maiorul se teme de el.

8 Septembrie. — Azi iau primul contact cu frontul. E o dimineață frumoasă de toamnă Ciopotele bisericii îmi amintesc că e ziua mamei Ce-o fi acum pe-acasă?

La ora 10 plecăm în recunoaștere Ajungem călări până la ultimul pod de la frontieră. Patrurile ungarești sunt ascunse într-o gheretă la vre-o 20 de metri. Ne culcăm împreună cu sentințele sub arcașele de la marginea șoselei. Constatăm că această strămoșie e greu de aprărit, căci nu nu poate așeza artileria.

E sinistru! Fiecare copac al deliulei parcă ar ascunde o patrulă, Germanii stăpânesc creștele toare.

Ne suim pe poteca șerpuită călăuziți de locot N. care este de mult prin parțile acestea. În pădurea plină de tranșee provizorii nu mai putem înainta, căci observații dușmani ne-au văzut. O răpăială surdă de mitralieră curăță trunzele îngalbenite. Ne culcăm la pământ. Gloanțele trec pe deasupra cu șierături, cu miorlăituri ascuțite: parcă ar tăia cu o lamă cerul. După un bolovan mare, respirăm puțin.

Ne coborim după vre-o două ore cu plămuri și indicații mai precise. Gloanțele răsună și le urmărim drumul prin aer, ne petrec până la un unghiu mort.

În șosea ne odihnim pe banca de piatră ascunsă după o colitură. Un biciclist era

ucis alături. Dușmanul presimțise o recunoaștere de olițeri și trăsese în plin.

De pe poteci barnardierii coborau răniți. Unul murise de curând. Era primul mort pe care îl vedeam. Avea pe față lumina unui zâmbet curios. La ce i-o fi sburat gândul, când a murit? Să tot fi avut 22 de ani. Văjzitul lui, foșnetul frunzelor și metalica muzică a obuzelor ce încercau șoseaua l-au condus spre mormântul proaspăt săpat într-o poiană. L'am condus și noi pe necunoscutul tânăr, ca o gardă mută.

Ne-am întors cu o căruță de pâine, căci caii erau prăpădiți de oboseală.

Cantonamentul în cursul zilei se mutase mai spre sud cu vre-o 10 km., căci proecțiile dușmane ajungeau până acolo. Am orbecăit mult prin întuneric până să ne găsim divizionul.

Noaptea am dormit un somn de plumb. Nervii se obișnuiseră cu moartea. Cuvântul acesta nu mai are nici un efect acum, căci își vorbește din orice colț de pământ.

9 Septembrie. — O zi de repaus în satul C. Ne bucurăm de soarele frumos de toamnă. Soldații se curăță, își spală rufele. Căii lucesc în soare. E atâta liniște peste tot, încât nici n'ai crede că e războiu. Stăm la soare cu chipiul pe ochi și ne aducem aminte de toamnele minunate din București. Se întorcea lumea din vilegiatură se reînnoiau cunoștințele... erau departe toate!

(va urma)

Sfârșitul lui Adinel

Primăvara își arată primele cununi de verdeță. Soarele rădea iarăși pe bolta cerului ca un isvor neseccat de mângăere și viață.

La fereastra casei un zarzăr ca un imens buchet de micșuncle, cernea lenș, la adierea zefirului primăvăritic, o ploae de petale.

Pe străzi, lumea reîntinerită de reînvierea naturii, se plimbă îmbujorată, veselă, fericită....

Toții parcă erau altfel schimbați, ca de-o putere supra-omenească, muțumiți și fără nici o grijă....

Numai pentru Adinel, clipele scurgeau monotone și greoaie, numai pentru dânsul, Primăvara nu aprinsese nici-o științie de fericire.

„El... va muri.....”

Ca un huruit lugubru de ciocane sunau aceste vorbe în sufletul său.

Nu se va mai putea deci bucura de frumusețea primăverii și nici de atâtea bunuri cari îi le oferă viața.

Nu... nu... căci... va muri....

Din nou cuvântul îi apărea în minte ca un sfredel ce pătrunde adânc în carne, sapă rupe și doare cumplit.

— „Dar nu se poate să mor!... cum să mor? eu vreau să trăiesc.... Da, eu voi trăi.”

Și Adinel încercă să se scoale din pat. Sprijinindu-se în mâini se ridică în capul oaselor. Inșă din puterile lui de altă dată, nu mai rămăsese decât o slabă pălpâne. Căzu zdrobit din nou pe pat fără nădejde fără viață....

În minte își perinda tablouri din trecut.

Clasele primare cu învățătorul sever

și morocânos... pr'etenia lui din copilărie.... apoi ani petrecuți în liceu, în tovărășia colegilor săi cu care impletea visuri copilărești și atâtea.... și atâtea... cari acum îi umplu sufletul de lumină, dar totuși de un regret așa de mare, așa de dureros... căci se simte murind numai sub suferința aceasta....

Dinspre miază-noapte, veneau nouri furioși, negri ca disperarea din sufletul său. Fieroiți ca moartea pe care o întrezărea în negura necunoscutului. O furtună deslănțui. Florile zarzărului de la fereastră, cădeau stînghere și nemângăiate la pământ....

Și Adinel se simțea și mai pierdut... În mîntea lui furtuna părea o prevestire a morții.

I se părea, că din nouri se coborau un balaur uriaș cu gura căscată asupra lui... gata, gata să-l înghită....

Cu mâna întinsă, el își aținea calea. Se sbătea în pat plângând și cerând ajutor.

— „Mamă, mamă... balaurul vrea să mă înghită, vrea să mor, și eu nu vreau....”

— „Adinel, puțule, fii liniștit; uite-i mama lângă tine.

— „Mi-e frică... mamă! Uite mă n-ghite....”

Și Adinel rămase cu ochii pierduți asupra monstrului imaginar....

Afară zarzărul rămase fără nici-o floare, iar la capul lui Adinel își flucturau lumina două sfeșnice cu lumânări de ceară....

Boisnard Jean
cl. IV A

In cimitirul vechi.

In cimitirul vechiu din sat,
Azi soarele aruncă prima rază
Din primăvara celor vii.
Pământul încă umered s'a lăsat
Și soarele aruncă prima rază.

Mănunchiu alb de făclii!

II

In fund, în spatele chiliei
Cântând, sapă încovoiat un biet
[gropar.

Și-i greu pământul ud.
Pe pieptul celor robi ai veșniciei.
Cântând, sapă încovoiat un biet
[gropar.

Gropar, cu suflet crud!

III

Și cade greu pământul lipicios
Pe iarba 'nmugurită 'nprimăvară
Și sapa aruncând mereu pământul
Deodată se rostogoli un os
Pe iarba 'nmugurită 'nprimăvară.

Ce cald îl mângâie vântul!

IV

Și n'cet ies oasele îngălbenite
Să vadă iar lumina, după-alăția ani,
Și sunt murdare și pline de țărână,
Și-s vesele oasele reci și amorțite
Să vadă iar lumina, după-alăția ani.

Si rade înspre soare, hârca spână!

G. Bădulescu, cl. VII

Cuvântare

ținută la șezătoarea cl. I B

Și iată-ne iarăși adunați în aceeași atmosferă de înălțare și dragoste sinceră, care împletește întărind legăturile noastre, în viitor atunci când fiecare din noi, copii acum, oameni mâine, vor putea colabora cu îndrumătorii lor de azi, înfăptuind cu același imbold, fapte de căpetenie.

Cu toți simțim că acum șezătorile nu sunt decât un început al altor vremuri. După cum în viață, zămbetul se țese cu îngrijorarea așa și noi pe rând ne îndreptăm privirile spre fapte, vesele sau triste dar totuși demne de trecutul nostru glorios pe care l-am moștenit cu sacrificiul strămoșilor noștri.

Închidem ochii și vedem pe rând așezarea noastră în câmpia Dunării, năvălirile barbarilor când Românii se retrăgeau în munți, întemeierea principatelor, stăpânirea otomană, unirea principatelor și însfășit lumina.

— Unirea cea mare a României-Mari.

De mult același gând se înrădăcinase în toate sufletele, de mult aceleași doruri coteau în inimele lor. Și visul lui Mihai Vodă eroul național, omorât mișelește la Turda de Unguri, visul lui Tudor Vladimirescu și al tuturor eroilor noștri se înfăptuiește numai acum în 1918, când sub domnia marelui rege Ferdinand I, Moții se unesc cu arcașii lui Ștefan.

Români din toate unghiurile, dela Nistru până la Tisa, se strâng sub același steag, cu același gând și același ideal.

Sunt 12 ani, de când s'a înfăptuit Unirea, sunt 12 ani de când pe cerul nostru s'a arătat o rază de lumină întunecată și totuși la gândul Macedoniei, încă departe de noi.

Acum când ne bucurăm de câmpiile mănoase, de bogățiile, priveștițele și codrii României libere, datoria noastră sfântă e s'o ridicăm și să ne jertfim și noi la rândul nostru pentru ea.

Teodora Mircea
cl. I B.

Civilizația și războiul

Războiul a fost considerat până acum ca inseparabil omenirii. Poate că aceasta a fost pricina de faptul că oamenii au căutat întotdeauna să se întreacă unii pe alții; această luptă se da și în natură și o numim atunci: „lupta pentru conservarea speciei, sau a individului” și constituie „selecția naturală”, când însă se da între oameni, nu e decât un „război”.

În definitiv, e același lucru: omul ajungând la un maximum de perfecțiune într-o zi și ne mai având nevoie de selecția naturală, a înlocuit-o cu războiul.

Rousseau pretinde că războiul e un fruct al civilizației și al progreselor omenirii: idee combătută de alții chiar de contemporanul său Voltaire.

Azi însă, ne putem întreba: dacă civilizația și progresul omenirii n'au adus (cum credea Rousseau) războiul, va dispărea el odată cu noile țeluri ale minții omenirii?

Uitându-ne în urmă, putem constata unele lucruri, cu ajutorul cărora putem anticipa răspunsul: Războiul este din ce în ce mai rar? S'a spus însă că e din ce în ce mai cumplit. Acest fapt e însă o urmare logică a progresului situația sau chiar a rarității războaielor.

E adevărat că în războaie se întrebuntesc produse ale civilizației. Dar, aceste produse au fost lăurite numai cu scopul următor. Deci, părerea lui Rousseau era diametral opusă: civilizația înlătură războiul.

Ne propunem să fixăm factorii psihologici, cari, în diferite epoci, au împins omenirea la război. Nu e vorba de factorul care mișcă un popor contra altuia; acesta fiind un fapt istoric, ci de factorii cari animă spiritele. Vom distinge 3 epoci și anume:

1. Epoca greco-romană, 2. epoca medievală și 3. cea modernă.

În timpurile vechi, aparținând, primei epoci, la Greci și la Romani era o cinste ste să fii soldat și fiecare lupta neîmpins

de nimeni; făcea cum am spune în alt domeniu, artă pentru artă. Războiul atunci era un adevărat regenerator de forțe pentru un popor.

În epoca medievală mobilul psihologic este mult mai puțin nobil, cavalerii luptau pentru bani (Afară, bineînțeles, de puținii cavaleri, cari printr'o inerție a obiceielor Romane, luptau pentru idealuri înalte).

Dar în epoca noastră, când fiecare cerean are drepturi și datorii, tocmai o datorie însemnată e aceea de a se duce la război. Deci, dacă astăzi, atomul care prin unire cu alții produce armata, omul e obligat să se lupte, însemnează că n'are un fapt intern îl împinge la aceasta ci unul extern; adică a dispărut cauza psihologică. Pentru individul, luat singur, nu mai există război. Acest lucru, dispariția dorinței unui război din sufletul individului e un fruct al civilizației. E de așteptat deci, că, în decursul vremii, chiar cauze social-istorice a războiului, să fie înlăturat și s'a început să se lucreze în această direcție.

După ce am văzut, pe cale deductivă că, în societatea de azi, individul se duce la război pentru că e dator, să încercăm să tragem aceleași concluzii, din 2 mari romane de război și anume „Intunecarea” de Cezar Petrescu și „Am vesten nichts neues an” de Erich Maria Remarque. Romanul „Intunecarea” confirmă întocmai cele spuse. Iată următorul pasaj:

„Dacă statul dă ordin lui Vasile Breazu să se ducă să se bată el se duce”.

Singur el nu s'ar duce și să vedem de ce? Pentru că e mai inconștient decât legionarul Roman? — Nu — Ci fiindcă „e de același neam cu Rusul, iar domnu Franț care era mecanic în sat, era un om tare de treabă”.

Același lucru îl constatăm în romanul lui Remarque, atunci când soldații își spun:

„Ce avem noi cu Francezii; ei în viața mea nu am văzut vre-unul” și mai târziu tot ei se întreabă „cui folosește războiul”.

Aceiași concluzie trasă din două romane

diferite, aparținând la 2 popoare care au fost dușmane pe front.

Tot din amândouă constatăm un fapt, pe cât de neașteptat pe atât de teribil:

Am spus că la Romani, războiul era generator de forță și energie. Putem afirma același lucru pentru noi? Din contră, „războiul a distrus generații”. Eroul din „Intonecare”. *Comșa*, scapă din războiu, dar cum? Putem spune că războiul i-a regenerat forțele? *Nu*. În romanul lui Remark, o generație întreagă e distrusă. Toți elevii unei clase au murit până la unu și dacă *Paul Bäumer* ar fi scăpat,

Seara pe Mare

de Pierre Loti

Chiar în aceste regiuni de lumină admirabilă, există totdeauna o ora între zi și noapte care e tristă. Se vedeau în această clipă capete de marinari, întorcându-se fără voia lor spre această ultima bandă de lumină care, stăruiă încă cu partea apusului foarte jos aproape atingând linia apelor. O bandă nuanțată totdeauna, la orizont era întâi un roșu închis puțin portocaliu deasupra un pic de verde palid, o dungă de fosfor iar pe urmă aceasta se topea cu cât se suia mai sus într-o culoare cenușie închisă cu nuanțele de umbră și de lumină. Ultimile scilipiri ale unui galben trist rămăneau pe marea care lucia ici și colo mai înainte de a lua tonurile sale neutre de noapte; această ultimă privire deșertă aveau ceva cam sinistru, te înfricoșă fără să vrei de imensitatea apelor. Era ora revolteilor întime și a străngerilor de inimă. Dar pe urmă, pe urmă venea adevărată noaptea tristă, plină de stele, iar impresia trecătoare era uitată; marinarii veneau cu toții să se așeze sau să se întindă pe partea din față a vaponului și începeau să cânte. Erau băieți cari cunoșteau cântece lungi,

desigur că ar fi ajuns în situația lui Comșa.

Citind aceste 2 romane, ești îndemnat să lupți contra războiului și să te declari partizan al Ligii Națiunilor, instituție care a luat ființă în timpul nostru și a cărei putere crește în fiecare zi.

În concluzie, civilizația n'a dat naștere războiului; din contră ea îl va face să dispară.

G. B. Fuereca
Clasa VII-a

foarte frumoase ale căror rețineri se împănau în inimă. Vocile erau frumoase și vibrante în tăcerea sonoră a acestor nopți, toți se adunau în jurul unui camarad care le cânta lucruri frumoase în tot timpul călătoriei în larg.

Aici primeau în plin piept vântul răcoros al nopții, adierea care nu trecuse încă pe pământ și care nu aducea nici un spon de viață și n'avea nici un miros. Când erai înfins acolo pierdeai încetul cu încetul noțiunea timpului făcând excepție aceeași a vitezei care este totdeauna ceva distractiv chiar când n'ai nici o ființă și nu știi unde mergi. Căci n'aveau nici o ființă măteioasă și nu știau unde unde mergeau. La ce bun de altfel, căci nu li se permitea să pună piciorul pe pământ nicăieri.

Ei nu și dadeau seama nici de direcția acestei curse repezi și nici de nesfârșita adâncime a singurătății în care se aflau, dar le plăcea mult să meargă drept înainte în obscuritatea albastră și să simtă luncând foarte repede cântând cântecele lor de seară, ei se uitau totdeauna înămine înfins cu coarneau și înfășurarea sa de aer, încordat care tresărea pe mare și care înflorește apă sgomotoasă ca un pește zburător.

Răspuns

În numărul de mizerie al unei ființe literare intitulată foarte pompos: „Revistă -socială -artistică -literară” — este vorba de Pro & Contra — au fost strecurate sub semnătura unui oarecare O. Popadima, câteva rânduri cu oarecari aprecieri la adresa noastră.

Ni-e silă că trebuie să polemizăm cu un asemenea literat, care pe lângă altele mai are și norocul de a fi un scrib mercenar care pentru a-și asigura existența găsește de cuvîntă să mânjească cu remarcă-i dif. mișcări și reviste literare.

Nu avem pretenția de a forma un curent, ci idealul nostru este de a deschide drum liber tinerelor talente. Din tulpina și pe drumul creat de „Vlastarul” au eșit scriitorii tinerei Pleiade ca: Eliade, Constantin, Noica, Ciorănescu, etc.

Și atunci „critice” O. P. nu îți se pare că remarcă îți este puțin cam deplasată: Înainte de toate adu-ți aminte de zicala: „Vezi-ți întâi bărna din ochiul tău și pe urmă pe cea din ochiul vecinului” și îți vei da seama că lițuica la care ai pretenția că „scrii” este bună numai de coș.

Nu știu. Este în spiritul tipăriturilor acestora efemere, tendenționism către a bărfi, care nu aduce decât o înlăturare a cititorilor. Am auzit vorbindu-se, că vor să introducă în aceste scurte notițe de „critică” (?), ceva din caracterul pamfletar astăzi atât de „en vogue”. Oare în acea constă pamfletul? În a pângări cu slove hibride

și nelocul lor, munca altora. Nu credeți că sunteți numai negativi?

Da, pamfletul în felul cum a fost făcut de un Martial, de un Terțulian în vechime sau de un Octave Mirbeau, Anatole France, Swift în ultimul secol, nu așa cum acești scribi cred că îl pot face. Este o decadență pentru genul pamfletului și tot odată o pierdere.

Și ca încheiere sfătuesc pe semnatarul acelor caraghioase rânduri să facă un bine obștească „să lase condeciul din mână și să se apuce de o meserie care cadrează mai bine cu neștiința-i”.

Leibovici Zigu

Critica Literară

„Metanii și Ore”

de Ioan Georgescu

D. Ioan Georgescu este apostolul luminos plimbându-se în voce, ca un duh prin biserica spiritului și mătănăind smerit și limpede în fața icoanelor sufletești. Același halucinat care inert într'un hamac fermecat străbate în tinjărea orei mezaguri violete și viguroase.

Sensibilitate subterană, care la prima de-

plasare a straturilor sufletești, tășnește bogat și spumos:

„E timp de rugăciune
Gând ploaie cere milă la fereastră,
Când omul mângăie vasul luminii cu mâini
[întinse]

Ca ramurile simple de uscăciune
Orele gândului s'au sculat din somnul lor
Să-l facă mai amar!

O caracteristică a d-lui Georgescu este originalitatea fantastică, precum și abundența imaginilor, cari nu sunt însă niciodată lipsite de fond.

„Înt'o cărciumă păcătoasă, știindu-mă viu,
Am ascultat cuvintele lui:

— Hărburi lovite'n zăvoare de lemn
Și m'am gândit o clipă
Cu inima mică

Cum o fi sunând o ploaie 'nghețată pe un
[sicriu 2^a (Groparul)]

Și pentru că veni vorba de fond, d. Ioan Georgescu este un exaltat al toamnei, simpla consultare a tablei de materii, confirmă aceasta, ne-necetă de gândul morții, de ne-cunoscutul veșniciei, de dansul inginiu al clipelor fără nume de odinioară.

„Un viitor să bată, năuc, oasele morților
C'un țipăt ascuțit și toată cădere nu va fi
[nimic!]

De sângele greu, mohorit, pe stâlpi reci ai
[porților]
Chirăit de greșii s'o porni cu liniști elastic
[pe sub drit.

Căsuța ta de lângă mânăstire, c'o veche
[ierestreuie,
In umbra nopții vânăta, o fi adăpost de timpuri
Din drumul alb, ca pânza groasă, cu, tot
[mai știu o cărareuie,
Tabăra frunzelor a pecețuit-o în mii de chipuri
(Cum lemnul Crucii'n vânt)

E de remarcat deasemenea o muzicalitate și o armonie vioaie și curgătoare, fără stigmatul nici unui efort. Rima se succede ne-regulat, după cum o cere ritmul. Un ritm pe care d. Ioan Georgescu și l-a croit după gândirea lui.

Sensibilitatea aduce în ceiace privește rădăcinile cu cea a d-lui G. Bacovia pe care d. Iorga l-a denumit „poetul dezamăgirilor patriarhale“.

Ceiace însă la d. Bacovia se așterne în linii viguroase și simple, la d. Ioan Georgescu se estompează într'o întreagă gamă de nuanțe.

Dovada cea mai evidentă ne-o dă confruntarea poeziilor „Vals de Toamnă“ de G. Bacovia și „Vecernicie de Ioan Georgescu, cari au același subiect și dispun de aceleași elemente. Pe când în „Vals de Toamnă“ se fixează print'o imagine clară și sigură, păstrând însă intensă atmosfera serii îndârjite de toamnăinată, „Vecernicie“ este o plutare nesigură și complexă în aburul toamnei, totuși pe deplin conștientă.

Ceiace îi dorim d-lui Georgescu este o perfecționare a tehnicii, care desigur nu va întârzia să se producă.

În orice caz „Metanii și Ore“ judecate din toate punctele de vedere marchează o apariție memorabilă. Este primul volum de versuri care se prezintă în condițiuni multumitoare, atât ca fond, formă și tehnică a tiparului, al tinerei generații, care trasează granița sfârșitului epocii post-belice și reluarea continuității literare cu epoca de creație anti-belică, în cadrul unor formule noi.

Dinu Roco

Materie, Energie, Ether.

Sir. S-S. Thomson

(Urmare)

O undă luminoasă nu turbură decât o infimă părțică din volumul etherului dislocuit de acea undă; cea mai mare parte se găsește în repaus.
Să căutăm acum a stabili, ce cantitate de ether antrenează materia ordinară și să încercăm să deducem efectele ce vor rezulta.

Cel mai simplu sistem electric pe care îl putem concepe o sferă electrizată, reține o masă de ether proporțională cu energia sa potențială și având o valoare astfel ca, dacă această masă va trebui să se miște cu viteza luminei, energia sa cinetică să devie egală cu energia potențială electrostatică a sferei. Experimentând astfel cu un sistem își ia o masă de ether, proporțională cu energia lui potențială. Astfel, o fracțiune din masa unui sistem oarecare este proporțională cu energia potențială a sistemului.

Se pune însă o chestiune: această fracțiune de masă, sporește ea greutatea corpului? Dacă etherul s'ar sustrage legilor gravitației universale, evident că ea nu va adăuga nimic; și chiar dacă etherul ar fi ponderabil, dat fiind că corpul este scutundat într'un ocean de ether, ar fi admirabil ca masa de ether, fixată corpului să

nu aducă acestuia nici o variație de greutate. Însă, dacă etherul este imponderabil, rezultă că un corp posedând o mare energie potențială, are o parte apreciabilă din masa lui sub o așa formă, încât nu-i mărește greutatea: în consecință, greutatea unei fracțiuni de masă bine determinată din acest corp, poate fi inferioară greutății unei mase egale a altui corp oarecare, a cărui energie potențială este mai mică. Astfel greutatea maselor egale a acestor substanțe vor fi diferite.

Ori Newton remarcă că experiențele asupra pendulelor ne permit de a determina cu o înaltă precizie, greutatea maselor egale la diverse substanțe. Însă Newton a făcut experiențe de felul acesta, gândind că greutatea maselor egale erau aceleași pentru toți corpii examinați. Pessel în 1830 reia în acest sens experiențe mai precise și arată că greutatea maselor egale de plumb, argint, fer, cositor nu diferă decât cu $\frac{1}{1000000}$.

Însă substanțele încercate de Newton și Pessel nu erau radio-actieve. — Descoperirea substanțelor cu proprietăți radio-actieve nu a fost făcută decât cu mult mai târziu.

Aceste substanțe radio-actieve degajă în-continuu mari cantități de căldură, și aceasta probabil cheltuind din energia lor potențială; astfel când acestea ating starea lor finală neradio-activă, energia lor potențială trebuie să fie mai mică decât atunci când erau radio-actieve. Măsurile efectuate de profesorul Rutherford ne arată că ener-

gia emisă de un gram de radio în cursul degrației sale totale, este egală cu energia cinetică a unei mase de o treisprezecime de miligram, deplasându-se cu viteza luminii.

Această energie, după regula pe care am enunțat-o, corespunde cu o masă de ether de o treisprezecime de miligram.

Astfel un gram de radium, trebuie să fi avut în stare radio-activă asociat cu puțin o treisprezecime de miligram de ether în plus, decât acum când această masă de radium este degradată în substanțe neradio-activă. În consecință, dacă acest ether nu mărește greutatea radiumului, raportul masei către greutate va fi mai mare pentru radium curat decât pentru produsul lui neradio-activ, și aceasta, într'un raport de aproape 1 la 13.000.

În românește de
Alexandru Beldie
Cl. VII-a

(Va urma)

Dela chibritul chimic la bricheta automată

Există ceva mai simplu decât să frezi un chibrit de cutie pentru a face să isvorască o flacăra strălucitoare? Cu toate acestea, această mișcare pe care o facem aproape automat, când ești amator de reflexiuni filosofice, poate să-ți inspire o mulțime de lucruri interesante.

Dacă ne gândim de pildă la felul cum oamenii primitivi dădeau naștere la foc ne putem felicita de a înlocui așa ușor o muncă care era foarte grea și lungă. Și dacă ne gândim că au fost oameni care nu cunoșteau mijlocul de a produce foc și și care păstrau zi și noapte scumpa flacăra pe care nici odată nu le era îngăduit s'o stingă, fără îndoială că avem să fim recunoscători inventatorilor chibriturilor de azi, ba chiar (cu toate că-i destul de nesigur) manufacturilor statului care ni-l fabrică...

Strămoșul chibriturilor

Abia în anul 1823 tradiționala bricheta cu cremene avu un concurent imaginat de Chancel, asistent la laboratorul chimistului Thénard. Chancel fusese foarte speriat, într'o zi, de a vedea că udând un amestec de pucioasă și clorat de potasiu cu acid sulfuric se produceau flăcări, ba chiar o mică explozie. Născut șiret, el se decise să întrebuițeze această experiență.

Bricheta „Fumada” așa se numi aparatul, se compunea din 2 cutii care se adaptau una pe alta și se închideau. Una din aceste cutii conținea mai multe bucățele de lemn ale căror capete erau unse cu amestec de pucioasă și clorat de potasiu. În cealaltă era acid sulfuric care se găsea înbibat în asbest, asbestul neservind aici la nimic decât să oprească puternicul acid de a se vărsa în caz că sticla care-l conținea se vărsa.

Trebuia foc? Pentru acesta trebuia să deschidem cutiile să luăm o bucățică de lemn pe care s'o băgăm în acidul sulfuric care atâcând cloratul producea o creștere de temperatură suficientă pentru ca pucioasă să se aprindă.

Era frumos ca invenție, dar complicat. În plus, puțin practic, căci acidul absorbia umiditatea dimprejur și își pierdeă puterea. Și faima brichetei Fumada a fost trecătoare, căci în 1833 se creia ră chibritele care se aprindeau numai printr'o frecare.

Chibritele moderne.

Bețșorul având la capăt amestecul pucioasă-clorat poate să se aprindă numai dacă este frecat mai tare: și fabricantul francez Canonil puse pe piață în 1832 chibrituri de acest fel. Dar pentru a le aprinde, trebuia să ai obicei, și chiar avându-l strică multe chibrituri înainte să aprinză una, și cum ele ar fi fost fabricate de Regie! Un fabricant german anume Kammerer, cree în 1833 primele chibrituri aprinzându-se ușor prin frecare: erau constituite prin niște bețșoare care aveau la capete o pastă cu dosă de clorat de potasiu și sulfură de antimoniu.

Concertele simfonice Kleiber

În cursul luni Martie, capitala noastră a avut fericirea să găzduiască pe unul din cei mai reputați dirijori germani *Erich Kleiber*, directorul operii de stat din Berlin. Cu acest prilej a dirijat două concerte simfonice care au rămas memorabile publicului bucureștean.

Însă din cauza programului prea puțin interesant compus din ouvertura la „*Freischütz* de *Weber*”, „*Don Juan*” *Richard Strauss* și din *Sinfonia VIII* și *Leonora III* de *Beethoven*, publicul a venit în număr mai mic ca de obicei. Este regretabil că publicul bucureștean a ignorat personalitatea lui Kleiber, care este bine cunoscută.

Sinfonia VIII atât de neglijată de dirijori, în fine a găsit în persoana lui Kleiber un nou interpret, care grație baghetei magice mănănuță cu atâtă abilitate, a putut să-și schimbe oribila impresie de care țî-o lasă auzind-o maltratată la cinema și chiar la unele concerte simfonice.

Această simfonie, plină de o veselie exuberantă, de o seninătate copilărească, nu ne face să bănuim că suntem în ajunul giganticei simfonii a 9.

Romantica aventură „*Freischütz*”, anoroșul „*Don Juan*” și dramatica ouvertură la opera „*Fidelio*”, *Leonora III* au completat un program, prin care o interpretare măreață l'a făcut atât de interesant.

Programul al doilea concert a avut un punct atractiv și tot odată plin de curiozitate faimosul Vals al lui *Johan Strauss*, pus pe așful unui concert simfonic. La noi aceasta a provocat ilaritate, dând naștere la critici ușoare care se rezumau la aceasta: dirijorul e neserios. Cu toate acestea Kleiber ne-a dovedit contrariul, în aceeași orchestrație ușoară a lui *Johan Strauss* însă executată cum trebuie, fermecătorul vals, mai poate să exalteze publicul, care, cuprins de fiorii valțului începuse să se clatine în scaun în ritmul orchestrei. O riguroasă execuție a dat ouverturii lui *Wagner* la „*Vasul Fantomă*”. În simfonia a 4 a lui *Tscheai Kowski* a ajuns culme prin *Scherzo-ul Pizzicato* care rare ori reușește mulțumitor.

Publicul l'a răsplătit cum se cuvine pe acest nou dirijor.

Eug. Trancu-Iași

Activitatea Extra-Școlară

Societatea de Educație Fizică „Flacăra Spiru Haret”

Art. 2) Scopurile Societății sunt:

- Aducerea la îndeplinire a devisei societății.
- Dezvoltarea armonică - psiho-fiziologică a corpului, omensc făcându-l: frumos, sănătos, viguros și rezistent.
- Pregătirea preregimentară, practică și națională.
- Reglementarea timpului liber al elevilor, unde paralel cu distracție amicală, curată și rațională cu foloase psihofiziologice, să nu lipsască și utilul.
- Propagandă și strădanie pentru ridicarea cauzei educației fizice, a unei săli gimnastice didactice necesare instruirii educației fizice.
- Va da o atenție deosebită educației morale și igienice.

Mijloacele

Art. 10. Pentru a realiza prevederile art. 2) scopurile societatea va organiza:

- Sedinte în sala de gimnastică și în aer liber, potrivit vârstei, anotimpului și timpului liber al elevilor.
- Sedintele vor consta din gimnastică educativă, exerciții libere, cu instrumente, la aparate, colective și individuale, instrucție militară, tragere la țintă, scrimă educativă cu sabia și floreta, dansuri naționale, atletica ușoară, jocuri gimnastice, sporturi diferite,

excursiuni, tabără (colonie) vara la mare sau munte, etc.

c) Conferințe sau șezători cu subiecte în legătură cu educația fizică și morală.

d) Serbări și concursuri cu premii pentru stimularea membrilor.

e) Organizarea concursurilor interclase al jocului național «Oina» cu premii. Volleyball, basket-ball etc.

f) Provocări de matchuri amicale între elevii liceului din Capitală.

g) Toate aceste mijloace aplicate, vor conlucra pentru a sădi în sufletul tineretului școlar parafel cu instrucțiunea disciplina și spiritul de armonie, solidaritatea și iubirea frățască, atât de necesară propășirii patriei și a neamului.

h) Soc. poate să se înscrie în Federațiuni cu caracter de educație fizică. Ele la rândul lor, făcând parte din Federațiuni internaționale, ne dau ocazia să luăm parte la diferite serbări și concursuri naționale sau internaționale dându-le prilej membrilor săi, să cunoască regiunile și orașele țării precum și străinătatea.

Regulamentul premiilor, oferite de Soc. de educație fizică „Flacăra Sp. Haret” pentru concursul anual interclase, al jocului național

„OINA”

Art. 1. Soc. de educație fizică „Flacăra Sp. Haret” potrivit art. 10 lit. e din statut în dorința de a propaga, practica și a emula cât mai mult tineretul școlar, de tot ce-ir-mănesc folositor, sănătos, sub raportul moral, fizic și intelectual constituie — începând

din anul 1930 — 6 premii (statui sau cupe) pentru clasele paralele ale Liceului Sp. Haret pentru jocul național „Oina”.

Art. 2. Concursul este anual și se va ține spre sfârșitul anului școlar, iar premiile, se vor decerne echipelor claselor învingătoare, la serbarea de fine de an.

Art. 3. Concursul va fi organizat și condus de profesorul de educație fizică a liceului, în bună înțelegere cu reprezentantul Soc. „Flacăra Sp. Haret” cari va forma un juriu compus din membrii societății și profesorii liceului.

Art. 4. Concursul se va ține în conformitate cu regulamentul în vigoare, al Onor. Ministerului Instrucțiuni și Cultelor.

Art. 5. Fiecare clasă este obligată să participe la acest concurs cu o echipă reprezentativă formată din 14 elevi, sub conducerea unui căpitan (șef de echipă).

Art. 6. Pentru o căl mai bună și frumoa-tă deslășurare a concursului și pentru a da dovadă de disciplină și estetică, echipele sunt obligate la concurs, să fie echipate cu uniforma de gimnastică modelul liceului.

Art. 7. Premiile câștigate, indicând clasa învingătoare, va fi p.să la un loc cât mai vizibil elevilor și publicului, unde vor sta tot timpul anului.

Art. 8. Clasa care va deține 3 ani consecutivi premiul, îi rămâne definitiv, o păstrează în clasă și la terminarea liceului, va trece în muzeul școlii cu numele celor 14 bavi lupători, ca trofeu și amintire.

Art. 9. Clasa care în ziua concursului nu se conformează regulamentul de față, și nu-și trimite echipa de 14 elevi, va fi descalificată pe acel an, iar premiile trece de drept clasei adverse prezente.

Art. 10. La cazuri neprevăzute, juriul și comitetul vor decide.

Diracțiunea „Fl. Sp. Haret”

Volley-Ball

Sâmbătă 29 și Duminică 30 Martie, în sala de gimnastică a Asociației Y. M. C. A. au avut loc matchurile pentru campionatul interșcolar de Volley-Ball.

Echipa reprezentativă a liceului nostru, formată din elevii: Argeșiu, Manolescu, Teodorescu clasa VII-a și Kundackgian, Dumitrescu Em. cl. V-a Ași Callian T. cl. V-a B; grație jocului frumos, tactului și a finței a făcut o impresie plăcută juriului și celorlalte licee participante.

În primul tur echipa liceului nostru a învins echipa liceului „Mihail Eminescu” cu frumosul rezultat 15-4; 15-5; în semi finală, în lupta cu liceul „Matei Basarab”, o echipa bine antrenată, liceul nostru a fost învins cu 15-10; 15-10.

Finala s'a dat între echipa liceului „Matei Basarab” și echipa liceului militar „Arsenal”. Liceul „Matei Basarab” a reușit după o frumoasă luptă să câștige trofeul și a fost declarat campion pe anul 1930.

Vineri 21 Martie, echipa de Volley-Ball a liceului din care a făcut parte titularul Cezianu R. VII, care la matchurile interșcolare nu a putut juca fiind bolnav și înlocuit cu rezerva Callian T. V-a a susținut un match amical cu echipa soc. Y. M. C. A. cu următorul rezultat: 10-15; 15-10, deci rezultatul e nul.

Tot în aceiași zi echipa noastră a cedat echipei liceului „Matei Basarab” după un mitemps cu 12-15.

Vineri 21 Martie în curtea liceului a fost un match amical între echipele claselor V-a B și VI-a A. Echipele s'au prezentat în formația: cl. V-a B: Zimbal, Callian, Bodescu Mironescu, Mihăilescu și Iliescu iar cl. VI-a A: Nențescu, Lazărescu, Eliade, Crissogelos, Unanian și Erbicanu. Învinge VI-a A cu scorul 15-10; 10-15; 15-5.

I. Echipa clasei a V-a A a învins Miercuri 5 Martie 1930 echipa clasei a VI-a A. Match-ul s'a terminat cu un rezultat total de 30-9 (15-3) 15-6 pentru clasa V-a A.

II. In ziua de 8 Martie 1930 aceeași echipă a învins echipa clasei a V-a A a liceului „Matei Basarab” prin reprezentare.
Formația: Kundakgian A., Dumitrescu Em., Haneș R., Cioc M., Teodorescu N. și Hönig A.

Basket-Boal

Miercuri 26 Martie, in sala Y. M. C. A., echipa reprezentativă a liceului nostru, formată din elevii: Argeșiu, Cesiănu, Manolescu, Teodorescu, cl. VII a și Kundakgian, a învins echipa reprezentativă a liceului „Mihai Viteazul” cu frumosul scor de 32—14

Miercuri 2 Aprilie, in aceeași sală, echipa reprezentativă a liceului nostru a învins echipa reprezentativă a liceului „St. Sava” cu frumosul scor de 49-3. In formațiunea echipei noastre s'a făcut următoarea schimbare: din cauza lipsei lui Kundakgian a fost introdus Șerbănescu N. din clasa VII-a.

Campionatul interșcolar Basket-Baal

Sâmbătă 5 Aprilie 1930, a avut loc in sala Y. M. C. A. concursul interșcolar de de basket-baal

După ce Liceul M. Basarab elimină Liceul M. Viteazul, iar Liceul St. Sava este eliminat de Școala Superioară de Comerț, Liceul nostru intră direct in semifinală. Are de luptat cu Liceul M. Basarab. După primele 2 tururi victoria era de partea noastră (20—14) dar in repriza II-a liceul nostru fu învins cu 31—21.

Finala s'a jucat între echipele Școala Superioară de Comerț și Liceul M. Basarab.

Liceul M. Basarab a reușit a frumoașă victorie.

Formația echipei noastre

Argeșiu, Cesiănu (Șerbănescu), Manolescu, Teodorescu cl. VII și Kundakgian cl. V A.

Diracția •Flacăra-Spiru Haret.

Cronica Științifică (urmare)

Kammerer avu mult succes, ceace nu-l opri de a deveni nebun, dar fu concurat de austriacul Romei, care inlocuia un pastă, sulfura de antimoniu cu fosfor. chibriturile de azi erau inventate Bine inteles ele lura perfecționate de mulțimea de inventatori dar in principiu nu difera de cele inrebuintate in secolul al XIX.

Puțina chimie la aprinderea unei țigări. Când mica lumină rotundă care se treacă de piatra brichetei care este un metal special anume feroceniul produce scântei, ce s'a întâmpat? Lovitura incalzind părțilelele de metal ce se desprind, ele se aprind.

Adică exact același lucru ca la vechea brichetă cu cremene. Povestea aceasta de metal care arde nu trebuie să ne mire cei care au făcut vre-o fotografie noaptea: căci arzând magnezium, sau un amestec de pudră metalică de magnezium și aluminium, ei obțin strălucitoarea lumină care poate impresiona instantaneu placa fotografică

Fabricând compusele chimice inrebuintate la imbibarea manșonului becului Auer, Auer însuș, un învățat chimist austriac, era obligat să fabrico o mulțime de produse chimice care nu erau trebuitoare. Căci horul însuși care servește la fabricarea manșonelor de mai sus, este totdeauna in stare natură amestecat cu didymium, cu cerium și cu alte substanțe fără inrebuintare practică. Năpădit de o mulțime de compuși ei ceriumului, Auer făcu încercări de tot felul pentru a găsi un deuseu acestei nedorite substanțe. El isolă ceriumul, făcu cu el aliaje cu alte metale și descoperi că aliajele de fer și cerium, când le himai, produceau frumoase scântei. Și iată cum lu inventată bricheta cu feroceriim.

Alexandrescu Dan

Clasa IV-a A.

Jocul Compozitorilor

I
1. XXXXX
2. XXXXX
3. XXXXX
4. XXXXX

II
1. Compozitor austriac. (1732—1809).
2. " german (1685—1759).
3. " austriac (1756—1791).
4. " german (1794—1864).
I—II. Compozitor francez. (1803—1856).

Nicolaeșcu Gabriel
cl. III B.

1. Carte de vizită magică.

Romani L. Nicolescu

Din literele cari compun numele, să se găsească ocupația acestui domn.

2. Șaradă.

Prima parte din șaradă
De'ncercați și o cătați,
Printre cei fără de barbă
Dumneavoastră o aliați.
Partea doua este mică,
Dar e foarte trebuincioasă,
Impreună totul sună,
O legumă prea gustoasă.

3. Enigmă.

Scoate-ți o notă muzicală dintr'un județ din România și veți obține alt județ.

de S. Kohl, cl. III B.

Să se găsească un număr, care împărțit cu 2 să dea rest 1, cu 3: 2, cu 4: 3, cu 5: 4, cu 6: 5, iar cu 7 să fie divizibil.

Ionel Motză, cl. VII

Joc chimic.

	1			
	2	3	4	
1	5	6	7	8
	9	7		

Să se inlocuiască numerile prin simboluri de elemente:

1) Element trivalent din grupa metalelor pământoase. E singurul element care are totdeauna trei valente din grupa metalelor pământoase. E brun castaniu la culoare. Acidul sau e antiseptic.

2) Element din grupa azotului. Se aprinde foarte repede in aer.

3) Element pentavalent din grupa azotului. Compușii săi sunt otrăvitori și acidul său e inrebuintat ca otravă de șoareci.

4) Element bivalent. Grupa metalelor alcalino-pământoase. Se găsește în majoritatea rocilor sub formă de carbonați, silicați, fosfați, sulfuri, etc. etc. E alb ca argintul. Descompune apa și e întrebuințat ca acid la lumina lui Drummond.

5) Element vestit prin raritatea sa și proprietățile sale radioactive. E întrebuințat în medicină. Face parte din grupa metalelor alcalino-pământoase.

6) Element asemenea manganului și face parte din perioada IV-a.

7) Element trifoi și face parte din triada a acestui soi de elemente. E argintiu și cu greu se oxidează. E magnetic până la o temperatură, după care își pierde proprietățile magnetice. E întrebuințat la facerea unor instrumente.

8) Halogenul cel mai slab. E solid. Disolvat în alcool e un bun antiseptic medical.

9) Puternic halogen. E gazos și foarte avid de hidrogen, combinându-se direct cu el la temperaturi extrem de scăzute. Descompune apa și transformă oxigenul în ozon.

Punând în șir simbolurile dintr'un șir aliam:

Orizontal :

- 1 consoană
2-4 un fel de cozonac ce se mănâncă la paște (articulat)
1-8 religioși păgâni din Asia (articul).

Vertical:

- 2-9 Sinonim cu pulbere...
4-7 Un fel de dinți ai omului.
1-6 Simonin cu nătramă.

George Moirel
III-a B.

Deslegările jocurilor revistei

„Vlăstarul“ No. 4

I A. Leibovici H. Raymond, Georgescu C. Alex., Lazarovici B. G., Cogan V., Manolescu Mihail, Henry F., Hasan G., Berceanu Nic.

I B. Seceleanu Ovidiu, Vlădescu Alex., Niculescu G. Ioan, Ștefănescu Th. Nic., Vasiliu Virgil, Marcus Dorel

II B. Rădescu C-lin, Pop V. Mircea, Vital B. Hună, Nișescu G. Nic., Peter Carl, Miller C-lin, Tănăsescu Traian, Vasilescu-Popescu C-lin, Mileț Ion, Vetra Gheorghe, Staicu Machedon

III B. Teodorescu Ștefan, Rainu Nicolae.
IV A. Pavel Mircea.
IV B. Didescu M. Ioan.

RECTIFICARE

La jocul „Petre Ispirescu“ din numărul precedent, s'a omis câteva greșeli și lipsuri de tipar.

Fiindcă din cauza acestor greșeli jocul nu poate fi soluționat, a fost lăsat spre soluționare în concursul din acest număr.

Iată adevăratele semnificații care trebuiesc înlocuite cu cele greșite.

Orizontal.

7. Copil (iron). 16. Dulce. 19. Pers. Biblic. 25. Vopsea. 26. Expres 27. Astre. 29. Islaz.

Vertical.

1. Salutare (fam). 21. Ca i se „șicanează“ (Anag). 22. Judecată incompletă.

Elev : Popescu Tr., IV B.

SPORTSMENI!

Echipați-vă cu toții la Industria Națională de articole de sport

Vivi

STRADA BREZOIANI No. 42

Furnizorul principalelor societăți sportive din România

NIC. PETRESCU

Găsiți în permanență tot felul de articole sportive pentru:

Foot-Ball, Box, Gimnastică, Rugby, Atletism, Ciclism, Tennis, Ping-Pong, Hokey pe Ghiață, Turism, etc.

toate de o calitate superioară și totuși ieftină.

Se execută orice comandă și reparații de branșă, precum și echipări complete pentru școli și societăți.

EXPEDIȚII ÎN PROVINCIE

BUN... SOLID... și EFTIN!!! numai la

„VIVI“ Strada Brezoianu No. 42, București

Tipografia L. U. P. A. Bucuresti
Strada Vasile Lascar No. 24
Telef. 231122

